

megalapozottabb stb. Esztelen, mert nem ez teszi, hogy beletartozunk; ennek következtében elkárhoznak ugyan, akik nem tartoznak bele, de a beletartozók nem ezért hisznek. A hitet a kereszt gerjeszti bennünk..." (Pődör László fordítása.) Úgy hisszük, éppen ez, „a kereszt esztelenségének (*la folie de la croix*) bölcsesség és jelek nélküli ereje" a döntő Pascal és Pilinszky számára egyaránt; a hitnek az ésszel nem egyeztetett mozdulata, amely számít ugyan a ráció támogatására, de végső igazolást nem remélhet tőle. Pascalnál a matematika és a misztika párbeszéde, Pilinszkyénél a költészet *miszteriális józansága* mondta ki — mit is? Talán csak annyit, hogy ki-mondhatatlan, ami van, ami valóban van.

„Pascal avait son gouffre, avec lui se mouvant" — szól egy Baudelaire-verssor. (Babits fordításában: „Pascal örvényben élt, mely együtt járt vele".) Nemes Nagy Ágnes pedig Pilinszkyról írja a következőket: „Dantéra mutogattak a firenzeiek úgy, ahogy mi rá: egy ember, aki megjárta a poklot. De ő nem megjárta, hanem benne élt; éles sugarú kegyelemmel át-átsöpört sötétben". E két szöveghely egybehangzása alkalmasint fenti okfejtésünknel is világosabban mutat rá Pascal és Pilinszky szellemi közelségére, lelki rokonságára.

JÁSZ ATTILA

felejtőfüvek illata

Pilinszky haikukat ír

Kárpáti Tamás festményeihez

„A kilencedik hónap elején értem haza. Anyám szobája mellett a felejtőfüvet kiölte a fagy, nyoma sem maradt. A múlt minden darabja megváltozott. Fivéremeim és nővéremeim halántéka fehér, szemük körül ráncok. 'Még élünk!' – ennyit tudtunk mondani..." (Macuo Basó)

*telt lombokon át
tompá olajos zöld fény
mögött egy kereszt*

*Jézus lábfeje
oltár szemmagasságban
mélyen megnyugtat*

*meztelen hittal
megszentelt életpokol
ban a test is ég*

Basó lehetetlen-haikukat fest

Szentgyörgyi Jókának

„Elöljáróban csak annyit, hogy ez az a piktúra, amiről nem lehet, nem szabad szavakkal beszélni. Nem fejezi ki semmilyen szó azt, amit ez a piktúra számunkra nyújt. Ha ránézek a képekre, az első, ami eszembe jut, hogy csordultig vannak. Csak ha ecsetté és színné válnék, akkor tudnám mindezt kifejezni.” (Supka Magdolna)

*fények izzanak
szirmonként tépelődve
benne általa*

*fény és árnyék
örökös harca idő
leges győzelem*

*világos harca
sötét ellen nem dőlt el
még bármi lehet*

Merton atya rajzol

*„Sóhajtozom, szenvedek és meghalok.”
(Keresztes Szent János)*

*elbeszélgetni
három varjú röptéről
ahogy eltűnnek*

*vakon kereslek
minden pillanatban meglepsz
irgalmazz nekem*

*tornacipőben
ugrom át lépem saját
belső küszöböm*